

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ
Кафедра ветеринарної медицини та гігієни

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Дмитро БАБЕНКО
« 08 » 06 2023 р.
Гарант освітньої програми
Імінжон ЛУМЕДЗЕ
« 16 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ветеринарна радіологія»

Галузь знань	21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність	212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Освітньо-професійна програма	«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Освітній ступінь	«Магістр»
Семестр	4-й
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Іовенко Артем Володимирович канд. вет. наук, доцент iovenkoartyom@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Протокол № 13 від « 20 » червня 2023 року.

Завідувач кафедри

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

Схвалено науково-методичною комісією факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 11 від « 26 » червня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Галина КАЛИНИЧЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 11 від « 27 » червня 2023 року.

Голова вченої ради

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв
2023

1.Призначення навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Ветеринарна радіологія» є необхідною складовою у системі підготовки фахівців і спрямована на вивчення фізичних основ радіобіології та біологічної дії іонізуючих випромінювань на живі організми
2.Мета навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Ветеринарна радіологія» ознайомлення здобувачів з регламентацією радіаційних впливів на організм тварин, з радіочутливістю та радіостійкістю організмів та з'ясує причини їх широкої варіабельності
3. Компетентності	<i>Інтегральні компетентності:</i> здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>Загальні компетентності:</i> ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3.Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК6.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК7.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК8.Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9.Здатність приймати обґрунтовані рішення. <i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i> ФК2. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями інструкціями тощо у професійній діяльності. ФК4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях. ФК17.Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.
4.Заплановані результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:
знати:	– джерела іонізуючих випромінювань у навколишнє середовище; – механізм дії іонізуючих випромінювань на живі організми; – радіочутливість основних видів

	сільськогосподарських тварин; – принципи захисту живих організмів від іонізуючих випромінювань; – шляхи надходження радіоактивних речовин в організм сільськогосподарських тварин; – способи запобігання надходження і накопичення радіоактивних речовин у продукції тваринництва; – методологію і технологію ведення сільськогосподарського виробництва на забруднених радіоактивними речовинами територіях	
вміти:	– оцінювати радіаційні умови за допомогою дозиметричних приладів різних систем; – проводити радіометричну експертизу об'єктів навколишнього середовища, сільськогосподарського виробництва та тваринницької продукції; – розробляти заходи запобігання надходження радіонуклідів у тваринницьку продукцію.	
5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	<i>180 годин / 6,0 кредитів</i> <i>16 годин / 0,6 кредит</i> <i>30 годин / 1,0 кредит</i> <i>134 години / 4,4 кредити</i>

Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	ср
1	Введення дисципліни	2	2	10
2	Радіоактивні речовини і радіація	2	2	10
3	Первинне забруднення і перерозподіл радіонуклідів у природі	2	2	10
4	Техніка радіаційної безпеки	2	4	10
5	Радіочутливість рослин	1	4	20
6	Радіочутливість рослин	1	4	20
7	Наслідки дії радіації	2	4	20
8	Засоби очищення води, ґрунту, харчових продуктів від радіоактивного забруднення	2	4	20
9	Біологічне значення природньої радіації навколишнього середовища.	2	4	14
Всього		16	30	134

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу.

6. Порядок та критерії оцінювання	Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. По закінченню 3-го семестру проводиться іспит в письмовій формі на основі екзаменаційних питань дисципліни. До складання іспиту допускаються студенти, які повністю виконали програму з дисципліни: - відвідали всі лекції та лабораторно-практичні заняття протягом семестру; - оволоділи практичними навичками, передбаченими програмою дисципліни; - виконали передбачені програмою письмові роботи студента.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Макс. / мін. кількість балів
1	Опитування	15	5/3
2	Тестування	15	5/3
3	Контрольна робота	1	5/3
4	Наукова робота	1	5/3
Усього (балів)		32	100/60

Якщо формою підсумкового контролю є екзамен, то

Разом	36	60
Екзамен	24	40
Разом по дисципліні	60	100

Якщо формою підсумкового контролю є залік, то

Разом по дисципліні	60	100

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)
82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4(добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)*

0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)*
7. Політика курсу	Основні принципи проведення занять: - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.	
8. Інформаційні джерела	Базова література 1. Давиденко В. М. Радіобіологія: навчальний посібник / В. М. Давиденко. — Миколаїв : МДАУ, 2010. — 229 с. 2. Гродзинський Д. М. Радіобіологія / Д. М. Гродзинський. — К.: Либідь, 2000. — 343 с. 3. Клименко М. О., Клименко О. М., Клименко Л. В. Радіоекологія: підручник. – Рівне : НУВГП, 2020. – 304 с. 4. Белов А. Д. Ветеринарная радиобиология / А. Д. Белов, В. А. Киршин. — М. : Агропромиздат, 1987. Допоміжна література 1. Гудков И. Н. Основы общей и сельскохозяйственной радиобиологии / И. Н. Гудков. — К.: УСХА, 1991. 2. Давиденко В. М. Радіобіологія: довідник / В. М. Давиденко. — Миколаїв : МДАУ, 2012. — 77 с. 3. Давиденко В. М. Словник понятійних термінів радіобіології / В. М. Давиденко. — Миколаїв: МДАУ, 2006. — 28 с.	

	Інформаційні ресурси www.nbuv.gov.ua/ - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського www.dnsgb.com.ua – Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних наук library.nubsp.edu.ua – Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України.
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою оболонки Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua).
10. Доступ до матеріалів навчання	Робоча програма дисципліни та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua) з необхідним його накопиченням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Доцент кафедри

А. В. Іовенко